

CHEMISTRY

NCERT - NCERT Chemistry(Gujarati)

s-વિભાગના તત્વો

Exercise

1. આલ્કલી ધાતુઓના સામાન્ય ભૌતિક અને રાસાયણિક ગુણધર્મો કયા છે ?

Watch Video Solution

2. આલ્કલાઈન અર્થ ધાતુઓની સામાન્ય લાક્ષણિકતાઓ અને ગુણધર્મોમાં આવર્તિતાની ચર્ચા કરો .

[Watch Video Solution](#)

3. આલ્કલી ધાતુઓ શા માટે કુદરતમાં મળી આવતી નથી ?

[Watch Video Solution](#)

4. Na_2O_2 માં સોડિયમનો ઓક્સિડેશન આંક શોધો .

[Watch Video Solution](#)

5. પોટેશિયમ કરતાં સોડિયમ શા માટે ઓછો પ્રતિક્રિયાત્મક છે ? સમજાવો .

[Watch Video Solution](#)

6. નીચે દર્શાવેલા ગુણધર્મો સંદર્ભે આલ્કલી ધાતુઓ અને આલ્કલાઇન અર્થ ધાતુઓની સરખામણી કરો :

આયનીકરણ એન્થાલ્પી

[Watch Video Solution](#)

7. નીચે દર્શાવેલા ગુણધર્મો સંદર્ભે આલ્કલી ધાતુઓ અને આલ્કલાઇન અર્થ ધાતુઓની સરખામણી કરો :
:ઑક્સાઇડ સંયોજનોની બેઝિકતા

[Watch Video Solution](#)

8. નીચે દર્શાવેલા ગુણધર્મો સંદર્ભે આલ્કલી ધાતુઓ અને આલ્કલાઇન અર્થ ધાતુઓની સરખામણી કરો

:હાઈડ્રોક્સાઈડ સંયોજનોની દ્રાવ્યતા

[Watch Video Solution](#)

9. આલ્કલી અને આલ્કલાઈન અર્થ ધાતુઓ શા માટે રાસાયણિક રિડક્શન પદ્ધતિઓ દ્વારા મેળવી શકાતી નથી ? સમજાવો .

[Watch Video Solution](#)

10. જ્યારે આલ્કલી ધાતુઓને પ્રવાહી એમોનિયામાં દ્રાવ્ય કરવામાં આવે છે ત્યારે જુદા જુદા રંગ પ્રાપ્ત કરી શકાય છે .

આ રંગ પરિવર્તનના કારણો સમજાવો .

[Watch Video Solution](#)

11. બેરિલિયમ અને મૅગ્નેશિયમ જ્યોત સાથે રંગ આપતા નથી , જ્યારે આલ્કલાઇન અર્થ ધાતુઓ તે આપે છે . શા માટે ?

[Watch Video Solution](#)

12. સૌલ્વે પદ્ધતિમાં થતી વિવિધ પ્રક્રિયાઓની ચર્ચા કરો .

[Watch Video Solution](#)

13. પોટેશિયમ કાર્બોનેટને સૌલ્વે પદ્ધતિ દ્વારા બનાવી શકાતો નથી . શા માટે ?

[Watch Video Solution](#)

14. આલ્કલી ધાતુઓ અને આલ્કલાઇન અર્થ ધાતુઓના નીચે દર્શાવેલા સંયોજનોની દ્રાવ્યતા અને ઉષ્મીય સ્થાયીતાની સરખામણી કરો:નાઇટ્રેટ

[Watch Video Solution](#)

15. આલ્લી ધાતુઓ અને આલ્લાઈન અર્થ ધાતુઓના નીચે દર્શાવેલા સંયોજનોની ઢ્રાવ્યતા અને ઉષ્મીય સ્થાયીતાની સરખામણી કરો:કાર્બોનેટ

[Watch Video Solution](#)

16. આલ્લી ધાતુઓ અને આલ્લાઈન અર્થ ધાતુઓના નીચે દર્શાવેલા સંયોજનોની ઢ્રાવ્યતા અને ઉષ્મીય સ્થાયીતાની સરખામણી કરો: સલ્ફેટ

[Watch Video Solution](#)

17. સોડિયમ ક્લોરાઇડથી શરૂઆત કરીને તમે નીચે દર્શાવેલા પદાર્થો કેવી રીતે બનાવશો ? સોડિયમ ધાતુ

[Watch Video Solution](#)

18. સોડિયમ ક્લોરાઇડથી શરૂઆત કરીને તમે નીચે દર્શાવેલા પદાર્થો કેવી રીતે બનાવશો ? સોડિયમ હાઇડ્રોક્સાઇડ

[Watch Video Solution](#)

19. સોડિયમ ક્લોરાઇડથી શરૂઆત કરીને તમે નીચે દર્શાવેલા પદાર્થો કેવી રીતે બનાવશો ? સોડિયમ પેરોક્સાઇડ

Watch Video Solution

20. શું થાય છે ? જ્યારે :મૅગ્નેશિયમને હવામાં બાળવામાં આવે છે .

Watch Video Solution

21. શું થાય છે ? જ્યારે :કળી ચૂનાને સિલિકા સાથે ગરમ કરવામાં આવે છે .

[Watch Video Solution](#)

22. શું થાય છે ? જ્યારે :ફોડેલા ચૂના સાથે ક્લોરિન પ્રક્રિયા કરે છે .

[Watch Video Solution](#)

23. શું થાય છે ? જ્યારે : કૅલ્શિયમ નાઈટ્રેટને ગરમ કરવામાં આવે છે .

[Watch Video Solution](#)

24. નીચે દર્શાવેલા સંયોજનોના બે અગત્યના ઉપયોગો વર્ણવો : કોસ્ટિક સોડા

[Watch Video Solution](#)

25. નીચે દર્શાવેલા સંયોજનોના બે અગત્યના ઉપયોગો
વર્ણવો : સોડિયમ કાર્બોનેટ

Watch Video Solution

26. નીચે દર્શાવેલા સંયોજનોના બે અગત્યના ઉપયોગો
વર્ણવો : ક્વિક્ક લાઇમ

Watch Video Solution

27. બંધારણ દોરો : $BeCl_2$ (બાષ્પ)

A.

B.

C.

D.

Answer:

Watch Video Solution

28. बंधारण घेरो : $BeCl_2$ (धन)

Watch Video Solution

29. નીચે દર્શાવેલા સંયોજનોની અગત્ય વર્ણવો :ચૂનાનો
પથ્થર

[Watch Video Solution](#)

30. નીચે દર્શાવેલા સંયોજનોની અગત્ય વર્ણવો :સિમેન્ટ

[Watch Video Solution](#)

31. નીચે દર્શાવેલા સંયોજનોની અગત્ય વર્ણવો :પ્લાસ્ટર
ઑફ પેરિસ

Watch Video Solution

32. સામાન્ય રીતે લિથિયમના ક્ષારો જળયુક્ત હોય છે અને આલ્કલી આયનોના ક્ષારો નિર્જલીય હોય છે ,શા માટે ?

Watch Video Solution

33. LiF મુખ્યત્વે પાણીમાં અદ્રાવ્ય હોય છે , જ્યારે LiCl પાણી ઉપરાંત એસિટોનમાં દ્રાવ્ય હોય છે . શા માટે ?

Watch Video Solution

34. જૈવિક દ્રવમાં સોડિયમ , પોટેશિયમ , મેગ્નેશિયમ અને કેલ્શિયમની સાર્થકતા સમજાવો .

[Watch Video Solution](#)

35. શું થાય છે ? જ્યારે:સોડિયમ ધાતુને પાણીમાં નાખવામાં આવે છે .

[Watch Video Solution](#)

36. શું થાય છે ? જ્યારે:સોડિમય ધાતુને હવાના વધુ જથ્થાની હાજરીમાં ગરમ કરવામાં આવે છે .

[Watch Video Solution](#)

37. શું થાય છે ? જ્યારે:સોડિયમ પેરૉક્સાઇડ પાણીમાં ઓગળે છે .

[Watch Video Solution](#)

38. નીચે દર્શાવેલા દરેક અવલોકનો માટે તમારું સ્પષ્ટીકરણ જણાવો : જલીય દ્રાવણોમાં આલ્કલી ધાતુ આયનોની ગતિશીલતાનો ક્રમ $Li^+ < Na^+ < K^+ < Rb^+ < Cs^+$ હોય છે .

[Watch Video Solution](#)

39. નીચે દર્શાવેલા દરેક અવલોકનો માટે તમારું સ્પષ્ટીકરણ જણાવો : લિથિયમ એક માત્ર આલ્કલી ધાતુ છે જે સીધું નાઇટ્રાઇડ સંયોજન બનાવે છે .

[Watch Video Solution](#)

40. નીચે દર્શાવેલા દરેક અવલોકનો માટે તમારું સ્પષ્ટીકરણ જણાવો : $M^{2+} + (aq) + 2e^{-} \rightarrow M(s)$ (જ્યાં, M = Ca, Sr અને Ba) માટે E^{θ} લગભગ અચળ છે .

[Watch Video Solution](#)

41. સમજાવો : Na_2CO_3 નું દ્રાવણ શા માટે આલ્કલાઇન હોય છે ?

[Watch Video Solution](#)

42. સમજાવો :આલ્કલી ધાતુઓને તેમના સંગલિત (fused) ક્લોરાઇડ સંયોજનોના વિદ્યુતવિભાજનથી શા માટે બનાવવામાં આવે છે ?

[Watch Video Solution](#)

43. સમજાવો :પોટેશિયમ ક્લોરાઇડ સોડિયમ શા માટે વધુ ઉપયોગી છે ?

[Watch Video Solution](#)

44. નીચે દર્શાવેલા સંયોજનો વચ્ચે થતી પ્રક્રિયા માટેના સમતોલિત સમીકરણો લખો : Na_2O_2 અને પાણી

[Watch Video Solution](#)

45. નીચે દર્શાવેલા સંયોજનો વચ્ચે થતી પ્રક્રિયા માટેના સમતોલિત સમીકરણો લખો : KO_2 છે અને પાણી

[Watch Video Solution](#)

46. નીચે દર્શાવેલા સંયોજનો વચ્ચે થતી પ્રક્રિયા માટેના સમતોલિત સમીકરણો લખો : Na_2O અને CO_2

Watch Video Solution

47. નીચે દર્શાવેલા અવલોકનોને તમે કેવી રીતે સમજાવશો ? : BeO પાણીમાં અદ્રાવ્ય છે પણ $BeSO_4$, પાણીમાં દ્રાવ્ય છે .

Watch Video Solution

48. નીચે દર્શાવેલા અવલોકનોને તમે કેવી રીતે સમજાવશો ? :BaO પાણીમાં દ્રાવ્ય છે પણ $BaSO_4$ અદ્રાવ્ય છે .

Watch Video Solution

49. નીચે દર્શાવેલા અવલોકનોને તમે કેવી રીતે સમજાવશો ? :KI કરતાં LiI ઇથેનોલમાં વધુ દ્રાવ્ય છે .

Watch Video Solution

50. કઈ આલ્કલી ધાતુનું ગલનબિંદુ સૌથી નીચું છે ? Na,

K, Rb, Cs

A. Na

B. K

C. Rb

D. Cs

Answer:

Watch Video Solution

51. નીચેના પૈકી કઈ આલ્કલી ધાતુ જળયુક્ત ક્ષાર આપે છે ? Li, Na, K, Cs

A. Li

B. Na

C. K

D. Cs

Answer:

Watch Video Solution

52. નીચેના પૈકી કયું આલ્કલાઇન અર્થ ધાતુ કાર્બોનેટ સંયોજન ઉષ્મીય રીતે સૌથી વધુ સ્થાયી છે ? $MgCO_3$, $CaCO_3$, $SrCO_3$, $BaCO_3$

A. $MgCO_3$

B. $CaCO_3$

C. $SrCO_3$

D. $BaCO_3$

Answer:

Watch Video Solution

